

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Közönyösség.

Három és háromnegyed éve annak, hogy először megfújtuk a riadót, melynek hangja hivatta volt a mély álomba merülve volt erdészeti altisztai személyzetet aléltságából fölriasztani s tevékeny életre serkenteni. Három és háromnegyed éve, hogy lapunk szerkesztője éjt nappal összevetve emberfölötti fáradtsággal munkálkodik azon, hogy az erdészeti személyzetben életre költse azt, mire annak legnagyobb szüksége van, az összetartást és egyetértést. Valóságos titáni munka az, mit egyes ember, majdnem egészen magára, a saját testi és szellemi szerény képességeire utalva bámulatos kitartással végez, nem riadva

vissza semmi nehézségektől, megküzdve minden akadályokkal s mégis ez az óriási erőfeszítés alig képes több eredményt fölmutatni, mint a mennyit hajdanában Danaos görög király leányai mutathattak föl, kik ama vétkükért, hogy szépségükben az istennőkkel akartak vetekedni és versenyre kelni, arra lettek kárhoztatva, hogy egy lyukas hordóba hordjanak vizet s azt megtöltsék, a mi természetesen soha sem sikerülhetett, mert a mennyit bele töltöttek a hordóba, ugyananyi ki is folyt abból. Lehetne ezt a munkát még Sisiphus munkájához is hasonlítani, ki ismét arra volt kárhoztatva, hogy egy nehéz követ görgessen a hegyre, de a midőn azzal már szinte a csúcsra ért, az mindig kisiklott kezei

TÁRCZA.

Az élőhalottak.

Irta: Magyar Gyula. — A „Hazánk“ után.

A Tavasz, a szép virágos, illatot lehelő Tavasz édes sejtelmeknek néz elébe. Menyasszonyi koszorúja, a fehér, a kedves akácvirág elhervadt már s a pünkösdi rózsza, a mit a keblére tűztek, szintén hervadóban. De azért a zöld fű, levél, mely elborít mezőt, erőt reménnyel biztatja, édes boldogsággal, Nemsokára életet ad, édes anyjává lesz az egyszülötjének, arany-sugarakban fürdő, kalászkoszorúza Nyárnak.

Ott künt a szabadban, ott künt a ligetben a fűvek szálai, a fák levelei mind erről suttognak. Madár erről dalol szerelmes párjának s a virág kelyhében sejtelmes tudástól csillámlik a harmat ragyogó örömben. És én megyek tovább a fák alatt, az ünnepi szép napon, a hova nem hat el az emberi zsongás, vidámság, kaczagás, vagy egy-egy életet kioltó fegyvernek tompa dörrenése.

Megyek a városból, maradnak a házak. utána elmaradt a liget s kiérek az utra. Nagy, hatalmas hársfák adnak hűvös árnyat s viráguk átható illata szinte el-el bódít, itt aztán megállok. Megállít valami rémséges sikoltás, a mely összezuzza az előbb szőtt álmakat agyamban, lelkemben. Keresem honnét jött ez megrázó hang, melyet követett több, tíz, husz hasonló üvöltés. Egy nagy, sárgára meszelt ház bontakozik ki a lombkoronákból. Ah, onnét jött a hang, az a szörnyűsége. Ez a ház az élőhalottaké, azok látogatóban. Abból az esetből mondom el két szegény embernek a történetét.

Valamikor, úgy tizenöt éve, lent laktam ott a Tisza partján egy vidám városban. Vidám volt ott minden. Az ifja, örege, embere, asszonya, az ura, parasztja. Vendéglő, vagy kocsmá volt minden ötödik ház az utcásorban, a honnét éjt s napon kihangzott a cigány muzsikája, a vidám tambura, meg a trombitaszó. Az ilyen vigáságos helyzetben az emberek könnyen ismerkednek s ha egyet elszólít közülük a

közül s legurult a völgybe s kezdhette a fárasztó munkát újból és újból.

A danaidák üres hordajához lehet hasonlítani az erdészeti altiszti személyzetnek legnagyobb részénél nyilvánvaló közönyösséget, melyet megtörni szinte lehetetlen.

Az erdészeti altiszti személyzet nehéz viszonyait, sokszor szinte tűrhetetlen helyzetét, szegénységét, nem ritkán nyomoruságát minden figyelmes szemlélő ösmeri s bizonyosan legjobban érzi — ő maga, hogy miye fáj, de hát úgy látszik úgy van vele, mint a keleti népek, kik a sorsnak akár kedvezését, akár csapásait egyforma közönnyel fogadják, mert megvannak róla győződve, hogy az ellen küzdeni azon változtatni nem áll az ember hatalmában. Pedig hát nem úgy van. A régi latinpéldabeszéd azt mondja „quius—quis suae fortunae faber“, vagyis magyarul: mindenki a maga szerencséjének a kovácsa.

Az erdészeti altisztek legnagyobb része is úgy van, hogy látva élete küzdelmeinek eredménytelenségét, elveszti bátorságát a további küzdéshez s nyugodtan adja meg magát a szerinte változhatlan sorsának s nem gondolja meg, hogy tulajdonképen mért nem tudott eredményhez jutni, mert ha ezt tenné, okvetlen rá jönne arra, hogy gyöngesége a magára hagyottságában, a társaitól való el-

szigeteltségében rejlik s hogy a mit ő maga a legnagyobb erőfeszítéssel sem tud kivívni, azt talán a hasonló czélokért és eszmékért küzdőkkel ha nem is játszva, de talán elég könnyen érhetné el.

A szoros összetartás az egyedüli eszköz, melylyel eredményeket elérni lehet s a mely nélkül minden küzdés, minden harc teljesen hiábavaló.

Egy haldokló király halálos ágyához szólította három fiát s egy köteg vesszőt adott keüzkbe, hogy azt törjék el. Meg is kísérelték azt a derék leventék, de hiába, a köteg ellent állt minden erőlködésüknek s utoljára is ki kellett nyilatkoztatniok, hogy azt eltörni lehetetlen. Ekkor az ősz király szétoldotta a kötést s mindegyiknek egy-egy vesszőt adott át, hogy azt törje el, mit a fiak meg is tettek minden megerőltetés nélkül. A bölcs uralkodó ezzel a példával akarta jelzeni az összetartásban rejlő erőt, de igyekezete kárba vészett, mert halála után fiai között kitört az egyenetlenség s az ellenség a széthuzó fiakat egyenkint leverve, a hatalmas birodalom annak hatalmába került.

Ezt a példát szívébe véshetné az erdészeti személyzet is és lerázva végre valahára magáról a rideg közönyösséget, igaz lelkesedéssel indulhatna a saját javának elő-

csontember: a halál, a czimborák seege muzsikaszó mellett kíséri utolsó útjára s bucsuztató helyett sirja fölött elhuzatják a megboldogultnak a kedves nótáját és nem rögtön dobznak a sir üregébe, hanem a leomló hantokat borral locsolgatják, hogy az elköltözött jókedvvel állítson Szent Péter elébe.

És ebből a vigságos városból, hajh, sokan kerültek abba a szomorú, sárga palotába. Azok is a kikről most szólnak.

Egy szép nyári napon az egyik czimbora, az ifju Tengeressy azzal állit hozzám, hogy most már nem tudja, ő e nagyobb bolond, vagy pedig az apja s ezzel felmutatott egy szép vonással megírt, rövidke levelet, a melyben ez vala foglalva:

Kedves fiam Gyurka! A bécsi sorsjegyen a 300.000 forintos főnyereményt megnyertem. Készülődj az utra, fölmegyünk a pénzért.

Szerető apád

idősebb Tengeressy Gyurka,

Az öreg Tengeressy György ur, de aki Gyur-

kából soha sem sikerült ki Györgygyé, tekintélyes ember volt még akkor tájt is. Polgármestere volt soká a városnak, aztán ügyvédkedett. Házai, földjei, értékpapirjai megérték százezer forintot. Nem kételkedtem hát az írásában.

Másnap aztán hallom, hogy az öreg czimbora vásál össze mindent. Kocsival jár-kei üzletről-üzletre s halomba hordatja haza a portékát. A boltosok dicsérték:

Becsületes ember, nekünk is juttat a nagy nyeménnyből.

Negyed nap azt hallom, hogy nagy vigasság vagyon az öreg Tengeressyknél. Az udvaron a népnek nagy sátort csináltak; a trombitás, meg a cigánybanda huzza. Vagy öt hat borral telt hordóból iszik boldog, boldogtalan. A tanácsosok élén a kállai kettőst a Felhő Sárival maga az öreg Tengeressy járja. Három szakács alig győzi sütni a csirkét, a töltött galambot, libát és malaczfélét s a mi jó és drága. Vidám világ van ott, a minő még nem volt ebben a században.

mozdítását czélzó küzdelembe. Régente meg volt legalább a kifogása mindenkinek, hogy nincs hely, mely köré csoportosulni lehetne, ma már joggal ezt sem teheti, mert ime ki-tűztük a zászlót, melyre az erdészeti altiszti személyzet jólétének előmozdítása van mint szent jelszó följegyezve s mi évek óta hívjuk sorainkba a harczosokat, de szavunk gyöngé, csak olyan, mint a kiáltó szó a pusztában s csak kevesen, nagyon kevesen vannak még mindig azok, a kik azt meghallják és követik a hívó szózatot s követik azzal az igaz lelkesedéssel, melyre minden harczosnak szüksége van, ha győzelmeskedni akar a harczban.

A zászlónk bukófélben van, mert az a pár lelkes hive, a ki igaz lelkesedéssel, igaz oda-adással csüng rajta, nem képes már soká fön-tartani s az egyedüli menekvés csak új és új hiveknek körülötte való csoportosulása által remélhető.

Tekintse magát minden hívünk toborzónak s igyekezzék új hivatásokat szerezni s őket meggyőzni arról, hogy csak az egyetértés, a szoros összetartás az, melynek segítségével valamit elérni lehet, míg a közönyösség még a meglevőt is elvesztheti, mitől pedig mentsen meg minket a Mindenható!

Az erdei dudvák.

Az erdei dudvák és gyomok, melyekkel az erdész lépten-nyomon találkozik, hasznos szolgálatot is tesznek, a mennyiben utmutatóul szolgálnak a talajnak megismerésére, részint pedig gyümölcsükkel üdítő csemegét is szolgáltatnak, mint például a málna, eper, szeder stb., mindazonáltal bármint álljon is velük a dolog, utóvégre is csak dudvák, melyek az erdésznek és az erdésznek legnagyobb ellenségei, melyek ellen az okszerű erdőkezelésnek folyton harczolnia kell minden kitelhető módon és még a történelemből ismert hét éves háboru is kevés arra, hogy a konok ellenséget végkép kiirthassuk, mert ha valaminek, úgy a dudváknak nagyon szívós az élete és míg csak egy csipetnyi gyökerük megmarad a földben, addig mindig újból fölbujánzanak s elfoglalják uralmukat és az így tart mindaddig, míg a pusztítást oly annyira nem folytattuk, hogy a kiirtandóknak még a csirája is kipusztult. Legyünk azonban igazságosak és ne törjünk mindjárt pálczát az esetleg ártatlan fölött s lássuk, hogy a dudvák és gyomok tulajdonképpen miben és mikép vétenek nekünk s milyen legyen a mértéke az ellenük való védekezésnek.

Szerintem fő bűnük először is szemtelen élelmességük, melynek segítségével — mihelyt az erdő akár emberi kezek munkája, akár rovarok vagy zivatarok pusztítása által kissé megritkul, annyira, hogy a koronák kellő zárlatának hiányában a világosság, illetve a napsugár a talajra lehatolhat, a legelső, a mi ott jelentkezik, a dudva, mely azután nagy mértékben akadályozza a természetes vetényülést, megnehezíti és drágítja az erdőművelést, túlnövése elárnyékolja és elnyomja a különben is igen lassu növése, különösen

Harmadnap lett vége a nagy mulatságnak, a melyben együtt volt a fél város népe, urak, iparosok, meg aztán parasztok.. Vége lett, de hogyan? Ugy hajnal tájt történt. Éppen a kántor emelte poharát s ékes rigmusokban köszöntötte fel — már talán huszadszor — Tengeressy Györgyöt, az öregebbiket. Sikerült lehetett ez a felköszöntő, mert az öreg Gyurka hirtelen felállott — s hol vette, maig sem tudódik, — egy hatalmas, vastag dorong-féle bottal úgy kólintá fejbe a dikeziós kántort, hogy az menten lebukott székéről. A második ütés a nagybögöst érte. Ez sem bögözött azután három egész hétig. A harmadik csapás magát a csendbizont, Szuszogó Fa Mengyit. A negyedik, tizedik, meg a hetvenedik, az Isten tudja, hogy kit, de tény az, hogy az egész vigadozó népség, ki megsebesülve, ki meg sértetlenül veszett futással menekült az utolsó szálig, ki jobbra, ki balra, folyton kiabálva:

Az öreg Gyurka ur, szegény megbolondult! A fele sem tréfa ennek a dolognak — gondoltam magam-

ban — hát meglátogattam az öreg czimborát, feltételezve, hogy engem csak nem ver meg a sok jó estéért, a mit együtt töltünk.

Épp otthon találtam, együtt a fiával. Nagy dologban volt már. Behívott az ünnepi szobába, melynek közepén három vaslábra egy rézbogrács volt téve s alatta tűz égett, úgy hogy a füst sűrű gomolyagban tódult a három ablakon a virágos kertbe. A bográcsban valami sűrű, kékes folyadék volt, melyet az öreg ur, egy vastag pipaszárral, — a mely már öt-hat generációt kiszolgált, — szorgalmasan kavart.

Mi lesz az Gyurka bá'?

Hm, öcsém, ebéd a fiamnak.

A fiatal Gyurka ki akart osonni, de az öreg — valami csodálatos éleslátással — a gondolatát is észrevette, mire egy élesre fent tört lekapott a falról s neki szegezte a fia mellének:

Itt maradsz, vagy meghalsz!

Ekkor már a tűz parázsszá vált a rézbogrács alatt és hogy felélessze idősebb Tengeressy Gyurka,

pedig a tülevelű csemetéket s késlelteti, nem ritkán pedig teljesen lehetetlenné teszi azok fölvergődését.

Ez ugyan már magában véve is elég ok arra, hogy az erdész boszankodjék, van azonban még egyéb rossz oldala is, mely méltán felháborít s ez az, hogy megakadályozza a kisebb mértékű csapadékoknak a talajba való behatolását, másrészt pedig a talaj nedvességének és termő erejének a saját fentartása céljából való fölszívása által elvonja azokat az erdei csemetéktől s ez által nagyon káros befolyással van azok fejlődésére, e mellett még fokozza a tavaszi késői fagyok ártalmasságát az ágyásokban és ültetvényekben s dús takaró képzésével a legkitünőbb termőhelyét és fészket szolgáltatja a különböző kártékony férgeknek rovaroknak, kiváltképpen pedig az egereknek.

Nehogy azonban a tisztelt olvasó előtt teljesen elfogultnak tűnjek föl, igyekezni fogok az általam ilyenképp befeketített szerezcent a lehetőség határai közt fehérre mosni és a dudváknak jó oldalait is — ha ugyan vannak ilyenek — felsorolni.

A ritkás, tehát fogyatékos zárlatu erdőségekben — bár csak föltételeesen és ideiglenesen némi hasznót is hajtanak a dudvák, a mennyiben a fenyőbors, málna, eper, szeder, lágyfű áfonya gyümölcse részint üdítő eledelül, részint pedig szeszgyártásra alkalmas anyagul szolgál s az adott viszonyok közt nem ritkán elég szép mellékhaszonvételt szolgáltatnak. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy némely helyeken a dudvákra mint talajvédő, kötő és takaró anyagra nem ritkán rá is szorulunk.

A dudvák életmódjuk, talaj- és fényigényük szerint különböző csoportokba sorozhatók, így vannak fűnemű és fás dudvák, egy évi és évelők, fényt igénylők és árnytürók, vannak olyanok, melyek a hegyet, és

ismét olyanok, melyek a völgyet kedvelik, valamint vannak agyagos, meszes vagy porondos talajt, a szárazságot vagy nedvességet kedvelők. Mindezen csoportosulások és sajátságok megfigyelése és gyakorlati számbavétele az erdőtalajnak tenyésztési szempontból való megfigyelésére a gyakorlati embernek hasznos utmutatóul és vezérfonalul szolgál. Így például hol kákát, sást, czirkot, hamvas áfonyát, hamvas hangát (*erica tetralix*) látunk, ott mindenesetre nedves, sőt vizenyős talajjal van dolgunk, mit kivált száraz nyáron csak ezeknek a növényeknek előfordulása árul el egész bizonyossággal, míg ellenben a málnaszeder, a szépnőnye (*atropa belladonna*), a tűzkin (*epilobium angustifolium*), a csalán, télizöld, lóhere stb. erőteljes, üde, porhanydús talajra engednek következtetni.

Száraz, porondos talajt jeleznek többé-kevésbé az áfonyák, továbbá a hanga (*calluna vulgaris*), gyapu (*vesbascum*), egérfül (*hieratium*) és a keskeny levelű pázsit füvek. Végül friss, üde talajon a cserjéknek egész serege jelentkezik, mint: a galagonya, kecskerágó, sóska borbolya és a bodzáknak egész serege, valamint a csalánok.

A dudvák ellen való védekezés módja többféle lehet. Mindenkép arra kell törekednünk, hogy ott, a hol szükséges, mint például a ritkásokban, azok keletkezését az állab zárlatának, a lomb és moha talajtakarónak kiméltése által a dudvák fölburjánzását megakadályozzuk. Védelmül szolgál a lassu természetes felújítás, vagy a letarolt területeknek rögtöni mesterseges fölújítása. A tarvágásoknál a fölújításnak több éven át való halogatása sok fölösleges munkába és még több haszontalanul kidobott pénzbe kerül éppen a dudvák fölburjánzása miatt.

Ha a vágást a dudvák már ellepték, nem marad

— miközben félszemmel a fiát figyelte. — kinyitotta az írásos szekrényét s onnét szórta a sok drága papírt: adósleveleket, érték-kötvényeket, köztük a nemesi ármalist a bogrács alatt izzó tüzes üszökre s a mint a levelek gyorsan lángra gyulltak, tapsolt örömeiben:

Jaj, de szépen égtek! Gyönyörűen égtek!

A mint a rémülettől meggyökeresedve néztük ezt az örületes dolgot, az öreg Gyurka a hármassal a lábáról levette az üstöt s aztán odatette a fia elébe. a kinek egy kanalat is adott a kezébe:

No hát fiam, egyél!

Olyan arcot ember még sohasem látott, mint a minő képet vágott erre a szives kinálásra ifju Tengeressy Gyurka. A félelem, a kétségbeesés, az undor s az apa iránti szávalom mind-mind ott volt ebben a tekintetben. Az öreg Gyurka pedig — kezében a törrel — szivesen biztatta:

Fiam uram egyél, mert másként leszurlak!

Az ifju Tengeressy reszkető kezével odavitt szájához egy kanálra valót abból a szörnyű kotyvalék-

ból s azután egyszerre valami mentő gondolat esett az agyába.

Édes apám — szólott — én szívesen eszem, de előbb — mivelhogy ez már csak úgy illik — kínáljuk meg ebből a pompás ebédből kedves vendégünket. Aztán rám mutatott.

Az öreg bólintott, mire felém fordult:

Ugy illik. Persze, hogy úgy illik. Gyere öcsém egyél. Nem evett ilyet a jobb öreg apád sem.

Ez bolond dolog volt! Mivelhogy közel esett, egy ugrással kint voltam az ajtón, a másikkal pedig a virágos udvaron. Gyurka, az öregebb, kezében a törrel, mindenütt utánam, vadul kiáltozva:

Gyere pajtás egyél! Egyél, mert megöllek!

Vagy háromszor futottuk körül a nagy udvart, s egyszer oszt' az öreg egy, a ház oldaláról lekuszott szőlő indájában megbotlott s elterült a földön. Egy pillanat alatt az utcán rohantam, az ifju Gyurka is lihegve utánam. Futottunk, szaladtunk, hogy a lábunk birta.

egyéb hátra, mint kaszára, kapára kapni s ott, hol ezt a helyi viszonyok nem engedik, a gyomláláshoz fogni s ha mindezek dacára nem lehetne a nagy terület megmenteni, akkor megfelelő vigyázat és óvatosság mellett juhok, sőt szarvasmarhát hajthatunk át az er-
tésen minden nagyobb aggodalom nélkül.

Külföldön az élelmes emberek az erdei gyomokat hol takarmánynak, hol alomnak használják s szívesen megveszik s elszállítják; a kemény tüske bokrok fája kedves az esztergályosoknak s jól megfizetik, de hát nálunk még ebben a tekintetben nagyon hátra maradtunk, soká azonban nem maradhat így, mert a napról-napra fokozódó szükséglet a magyar embert is rá fogja szorítani ott szerezni pénzt, a hol lehet. A természet önkényt nyújtja nekünk ajándékait, csak a kezünket kell utánuk kinyujtanunk.

Vajjon megfogjuk ezt tenni?

Vén praktikus.

LEVELEZÉS.

Magyar-Cséke 1898 június 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy szomorú eseményről kötelességem úgy a tekintetes szerkesztő urat, valamint lapunk tisztelt olvasóit értesíteni, mely eset ismét újabb adatot szolgáltat arra nézve, hogy mennyi keserőséggel teljes és milyen veszélyes az erdőőri pálya.

Az eset röviden előadva a következő:

Motz István kollégám folyó hó 15-én egészen gondtalanul ült családjával vacsoránál úgy este 10 óra tájt, midőn egyszerre lövés dördült el az ablak alatt, melynek lövege az ablakon át a szobába hatolva, a családapát

találta. A fegyver, melyből a lövés téve lett, elöltöltő lehetett, mire abból lehet következtetni, mert apróra vágott ólom darabokkal volt töltve, melyek Motznak vállát, nyakát és jobb állát érték s az utóbbit összeroncsolták, mi szegénynek irtóztató kinokat okoz. A súlyosan sérültet másnap kórházba szállították s most ott fekszik, az orvosok véleménye szerint élet-halál között lebegve. A merényletet bátran lehet a románok közt még midig divó „cinye mintye”-nek tulajdonítani. Motz ugyanis ezelőtt ké évvel a tilalmi táblákkal is védeltetett vágásban 40 embert talál marhájukat legeltetve s s midőn ezek látták, hogy tetten vannak érve, neki rohantak fölfedezőjüknek s nyilván ölési szándékkal fejszékkel, kapákkal és botokkal szinte félholtra verték s csak a jó Istennek lehetett köszönni, hogy akkor életben maradt. Ebből a támadásból kifolyólag most a nagyváradi kir. törvényszék az illetők közül húszat vád alá helyezvén, bűnügyüknek tárgyalására folyó hó utolsó napját tűzte ki s így nyilvánvaló, hogy a merényletet a terhelek valamilyen követte el. Az áldozat életéért szegény neje és hat apró gyermeke remeg, míg kollégái az esetnek tudomásul vétele után azonnal siettek részvétüket kifejezni a szerencsétlen esemény fölött, mit Motz mint józan, becsületetes életű s kötelességét mindig hűen és önfölközlőn teljesítő erdővéd teljes mértékben meg is érdemelt.

Még egy szomorú hírem van.

A Biharvármegye magyar-csékei járásába kebelezett Dr.-Cséke, Sztrábocs, Bukovány, Tapess, Hosszuliget és Mikló-Lazur községek határain folyó hó 16-án óriási szélvihar tombolt végig s nyomában nagy jégverés jött, melyben 6—7 dekagramm súlyú darabok is hullottak s a határok összes terményeit, a lakosságnak jobb jövőben vetett reményeit rövid idő alatt teljesen megsemmisítette.

Az idősebb Tengeressy Gyurka pedig föltápáskodva, visszament az ünnepi szobába, élesztgetve tovább annak a közepén fellobogó lángot. Beledobált mindent, a mi értékes volt. Ropogós bankókat, értékpapirjait és azt a sorsjegyet, a melylyel a háromszáz-ezer forintot megnyerte. Mert csakugyan megnyerte.

A tűz aztán terjedt. Belekapaszkodva a butor-darabokba, áthatott az udvari szobába s onnét az ablakon keresztül fölcsapott a zsindeyes tetőre.

A szegény, öreg Gyurka leült az udvarra. Aztán onnét nézte zavaros szemével az ölelkező, széltől kuszált lángot.

Jaj, de szépen lobog, gyönyörűen lobog! Soha, soha ilyen pompás világítást!

Az élőhalottak országa!

Szomorú hely nagyon az a sárga, nagy ház ott a hársfa- és akáczsorok között.

Odamentem egyszer meglátogatni az öreg Tengeressy Györgyöt, mert hát a mint előre látható volt

— odaszállították a nagy eset után a vidám városból.

Nyári délután volt. Az utnak két szélén a virágos árkokból apró kis kék lepkék röpködtek körültem. Tiszta, szép és derült volt az égboltozat, még egy bárányfelhő sem tarkította megkéklő horizontját. Madárdal és illat. Idekünt olyan szép volt minden és én beléptem a szomorú kriptába, az élőhalottak közös sirboltjába. Virág itt is akadt, épp úgy, mint a síroknak oldalán, ott az igazi temetőn. De azok a szemek, melyek reám néztek! Élőhalottaknak az örület tűzében ragyogó szemei!

Az egyik bemező a menyboltozatba s körötte idelent nem vesz észre semmit. Vajon mit kereshet összetörött lelke a napsugaras égen? A másik mosolyog s ebben a mosolyban van, a mi a lelket megborzasztja, a szívet dermeszti. A harmadik térdel és csak imádkozik, egyre imádkozik, míg el nem száll homályosult lelke ahhoz, kihez röppen az imája: „Könyörülj Isten, könyörülj meg rajtam!” Egy csapat dolgozgat, a másik beszélget. Ezek egytől-egyig leg-

A sűrű jég a gyümölcsfáklleveleit mind leverte, sőt még a kérgüket is lehántotta; elpusztult az idei makktermés is, a szélvihar pedig rengeteg sok fát döntött ki az erdőkben, ez által is kiszámíthatatlan károkat okozva,

Adja Isten, hogy jövőben jobb hírekkel szolgálhassak.

Igaz hive

Abrudán László
járásí erdővéd.

Különfélelek.

Halálozás. Bodnár József, erdőőr Koritniczán, Liptóvármegyében egy visszaérkezett lapunk czimszalagjára irt megjegyzés szerint meghalt. A hirt csak föntartással közöljük, mert az ilyen czimszalagra tett megjegyzések nem mindig megbízhatók, annál kevésbé, mert már arra is volt esetünk, hogy a czimzett sajátkezüleg irta oda a halálát jelző „meghalt” szót, nem is szólva azokról, kik hirtelen „ismeretlen helyre” költözve egyszerre csak eltűnnek a föld színéről. Az utóbbiak természetesen magukkal találják vinni egy csomó követelésünket is.

Agyonszurt borbélylegény. Szabadkán a Betlehem-utczában néhány suhancz sukozott pénzre s arramenőben Szöllősi Jakab borbélylegény megállott, látván, hogy 15—16 éves unokaöccse is a játszók között van. Szóváltás támadt közöttük, mire unokaöccse bicskát ragadt és Szöllősit oly erővel szurta mellbe, hogy rögtön meghalt. A vérengző suhanczot a rendőrség elfogta, a holttestet pedig a halottas kamrába szállították.

A vetélytársak. Két tagbaszakadt erős legényt kísérték be a nagyváradi kir. ügyészséghez. Mind a kettő azzal van vádolva, hogy egy ember életét oltotta ki. Az egyik. Makucz Gábor, Komádiban rálesett haragosára:

Kogyila Tógyerre, ki feleséges ember volt. Makucz egy hatalmas doronggal úgy ütötte főbe Kogyilát, hogy az mindjárt meghalt. A másik legény, ki most már az ügyészség fogházában ül, Tóth Imre; ez meg B--Udváriban verte agyon a pajtását, Zagyva Imrét.

Szocialista észjárás. Az egyik trafik előtt a szocialista ember csak nézi, a mint egy uri ember kijövet a trafikból szivarokat rakosgat szivartárczájába. Végül már meg nem állhatta s egy köhintés után megszólítja az uriembert:

— Adhatna az ur nekem is abból a szivarból. — Az ur elmosolyodik és odanyújtja a kért szivart.

— Barátom itt a szivar. Jó szivvel adom, de most mondja meg, miért kérte éppen én tőlem a szivart?

A szocialista ránéz és azt feleli:

— Attól kérek, a kinek van.

— Ugy? — csodálkozik az ur.

— Ugy ám — volt az önérzetes válasz — mert én szocialista vagyok.

A szocialista mellett állt még egy másik parasztos kinézésű ember. Mikor a társa rágyújtana a szivarra, megszólítja:

— Komám felezzük meg.

— Van eszembe.

Az uriember rászól a fukarra:

— No ez már szép. Ha szocialista, akkor miért nem felezi meg kend a magáét is?

— Az enyémet? Hiszen nem vagyok én ur. Én szocialista vagyok, ez meg paraszt. Egymásnak semmit sem adunk.

Az állatok Succija. A mi az emberek közt Suci, a nagy koplaló, az az állatok közt a kigyó, főleg egy bizonyos fajta, a keresztes vipera, (Peliás berus.)

alább ezidétt, csendesek. De hogyha elborul az égbolt, ha fent a magasban villámok czikáznak s földet rázó dörgés gurul el a légen, azt már nem bírja el agyuk összekuszált, gyöngye idegrostja. Vadállatok lesznek, törni, gyilkolni kész s hangjuk, kiáltásuk, az a rettenetes, bele bődül a tomboló viharba.

Az, a kinek gyöngye agya, szive, ne tegye be lábát a szerencsétlenek sötét országába.

Végre folyosón meg oda, átkalauzolva eljutottam az öreg Tengeressy Gyurka apró czellájába. Ketten voltak együtt. Az öreg csak nézett, azután megismert. Mintha tisztább lett volna most a lelki világa. A mint beszélgettünk, sokra emlékezett, sokat elfelejtett. Megkérdeztem tőle:

Különben hogy vagy Gyurka bátyám?

Hát öcsém jól volnék, de lásd egy a bajom.

Egy?

Egy, hogy ezzel a bolondal engem összecsuhtak — s ezzel a szobatársára mutatott, én pedig kérdőleg néztem rá.

Lásd az a rögeszméje a szegény embernek, hogy a nyerevényen ő veszi meg Gibraltárt, azután ő veszi feleségül az angol királynőt. Pedig . . .

Pedig?

Pedig én veszem meg Gibraltárt s az én feleségem lesz — majd csak azt meglátod — az angol királynő!

A szeme szikrázott, a teste reszketett s már akkor kiaszott kezével, a hogy birta verte, egyre verte a fenyőfa-asztalt, vadul kiáltozva:

Nem hagyom a jussom!

Még egyszer kint jártam a szomoru házban. Egy koporsó volt ott, egyszerű, fekete kitéve. Fehér vonásokkal a két oldalára az vala felírva:

„Idősebb Tengeressy György élt 68 évet.”

Sem több, sem kevesebb. A koporsó mögött egy ifju ember állt, halványan, zavaros szemek kel, bamba tekintettel. Megismertem szegényt, az ifjabb Tengeressy Györgyöt. Ő is idekerült.

Succi, ha néhány hétig kibírja a koplalást, az már nagy sor: a keresztes vipera bezzeg odase néz négy, hat, tiz havi, sőt egy évi koplalásnak. Apró, két- három hónapig tartó étkezési pauza meg éppenséggel meg se koccan neki. Igaz hogy a kigyó hidegvérű állat, ezeknek az életműködése pedig sokkal lomhább, mint a melegvérűeké: mégis azonban, furcsa dolog elgondolni ilyen hosszas koplalást. Van kigyó a melyik rendszerint csak háromszor egy évben vesz táplálékot magához, ezt leginkább hegyes vidéken lakó emberek észlelik. De minden kigyón tultesz az említett keresztes vipera; ez fogságban minden éleséget visszautasít, mégis nagyon sokáig marad életben. Nemrég Vignard francia természetbuvár beszélte el, hogy egy elfogott keresztes vipera 464 napig (!) élt nála, a nélkül, hogy egy falatot evett volna, csak vizet ivott időnkint. Megfigyelés kezdetekor a kigyó sulya 26 gram volt, közvetlenül kimulása után már csak 23.5 gram. A 464 napos fogság alatt egyszer vedlett, a lehámlott bőr sulya 1.20 gram volt. Ötnegyed és alatt tehát a koplaló hüllő 1.30 gramnyit fogyott.

Házasság felmondásra. Magányos idegen hölgyeknek szigoruan meg van tiltva, hogy Mekka városát meglátogassák. Ha tehát valamelyik mégis oda akar zarándokolni, külön e célra egy férfit kell neki bérelnie, a ki amíg e városban van, őrizi és védi. Ha aztán elhagyja a várost, akkor a házasságot is semmisnek nyilvánítják.

Hova pályázzunk? Az „Erdészeti Lapok” május havi füzetében a következő pályázati hirdetményeket találjuk:

305/1898. számhoz. — A nagy-kövesi vallásalap. uradalom jerszegi erdőgondnokságához tartozó (240) kettőszáznegyven forint évi készpénzfizetés, (18) tizen-nyolcz ürköbméter 1. oszt. kemény dorong-tüzifa, (2) kettő k. hold föld és állományszerű legelőilletmény, valamint természetbeni lakás élvezetével összekötött

Az apja megbolondult, mert a főnyereményt nyerte. A fia megőrült, mert azt a sorsjegyet az apja bolond fővel elégette.

*

Most, hogy arra voltam, jutott eszembe e szomorú történet s míg visszasiettem meghánytam-vetettem. Alkonyat táj volt már, hallgatott a szellő, nem susogott a lomb a Tavas leányáról, kalászkoszoruzta, születendő Nyárról. A ligeten keresztül éppen odaértem, a márvány- emlékhöz, melyet nem pusztított el sem a barbár-kéz, sem a haladásnak kemény kalapácsa. Lehajtottam fejem a száz éves sirnál és talán kimondtam, talán elgondoltam:

Ember, holdog ember, ki itt alszol régen, kinek története csak ez a szó: Fuit.

„sojmói” IV. oszt. erdőőri állomás betöltésére pályázat hirdettetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz, 37.-ik §-ában követelt szakképzettségüket, a köz-alapok szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül erős, ép testalkatukat, különösen jó látó, beszélő- és hallóképességüket megyei főorvos vagy honvédorvos által kiállítandó bizonyítvánnyal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes, a román nyelvnek a szolgálatban megkívánt szóban való birását igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű kérvényüket a f. évi július hó 3-áig, az alulírt erdőgondnokságnál (ph. Jerszeg, Krassó-Szörény megye) nyujtsák be.

Jerszegen, 1898. évi május hó 3.-án.

M. kir. közalap. erdőgondnokság

151/1898. erd. biz. — Hunyadvármegye területén levő Puj székhelylyel bíró kerületi erdőőri állomás megüresedvén, ezen 250 frt évi javadalmazással egybekötött állomás betöltése céljából ezennel pályázat nyittatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen területi erdőőri állomást elnyerni óhajtják, hogy az erdőtörvény 37.§-ban megszabott minősítésüket, eddigi szolgálatakat s hadkötelezettségi viszonyukat feltüntető, testi alkalmasságukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi július 10-ig ezen közigazgatási erdészeti bizottsághoz nyujtsák be

Hunyadvármegye közig. erdészeti bizottságától.
Déva, 1898. május 6-án.

Br. Bornemisza,
erd. biz. elnök.

153/1898. sz. — Dobsina r.-t. városánál (Gömör-megye) egy erdőőri állás üresedésben lévén, ezen állásra pályázat nyittatik.

Ezen állás javadalmazása évenként a következő:

300 forint készpénz,

30 forint lakbér vagy szabad lakás,

24 kbmter lágy tűzifa fuvarral.

2 drb szarvasmarhára nyári szabadlegelő.

Erdővédi egyenruha.

A sajátkezüleg irandó és az alulírt czimhez folyó évi július hó 15, napjáig beadandó pályázati kérvény kellékei: az erdőtörvény 37. §-ában megszabott minősítés, a magyar és német nyelvben való jártasságon kívül a tót nyelv is kívánatos.

Az erdőőr félévi próbaidőre vétetik fel és csak azután véglegesítettik.

Dobsinán, 1898. április 13-én.

Szontagh Béla,
polgármester.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

RASSER JÓZSEF esász. és kir. szab. ferlachi fegyvergyárának főraktára.

A vadászati idény közeledtével van szerencsém a tisztelt vadászat-kedvelőknek figyelmét Rasser József ferlachi (karinthiai) legjobb hírnének örvendő fegyvergyarából közvetlenül felszerelt, vadász-fegyver és szerelvényekben bővelkedő dús raktáramra fölhívni.

Két csövű lancaster vadászfegyverek 13—18 frtig és feljebb.

Lancaster-Express-Rifle két csövű golyós fegyver 30—50 frtig és feljebb.

Különféle vadászati szerelvények, töltények, fojtások, gyutacsok, sörét stb. bármily mennyiségben és a legmérsékeltebb áron kaphatók.

Megfelelő kezesség mellett vadászfegyvereket kényelmes

részletfizetés

mellett is szállítok.

Borraktáram dusan el van látva különféle csemege- és asztali borokkal saját pinczémből.

Palaczkborok árai: Legfinomabb I. rendű Traminer 1 liter 50 kr. 0.7 liter 40 kr.
 „ I. „ Magyarádi 1 „ 40 kr. 0.7 „ 30 kr.
 „ I. „ Asztali bor 1 „ 35 kr. 0.7 „ 28 kr.

Ugyanezek 50 literes hordókban és azon fölül megfelelő árkedvezmény mellett. Tisztelettel

FOREK RUDOLF, Szász-Sebesen (Erdély).

Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Elsetére” függönyöksege.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjolag megbizatott

a nagytekintetű erdétisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
 Ó esász. és kir. Fensége özsef Főherczeg udvari szállító
 A földmivelés m. kir. inisterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.